

VII Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego (Rudawka Rymanowska, 26–28 sierpnia 2011 r.)

Bydło rasy simentalskiej stanowi około 1,5% ogółu pogłowia w kraju. W ostatnich latach (po 2000 r.) bydło tej rasy, pochodzące z hodowli krajowej oraz z importu, zyskało na popularności rozprzestrzeniając się po całym kraju. W 2010 r. kontrolą użytkowości mlecznej objęte było 9250 krów o średniej wydajności 5359 kg mleka, 4,12% tłuszczu i 3,42% białka, co stanowi ośmiokrotny wzrost na przestrzeni ostatnich 10 lat. Znacząca ilość tego bydła znajduje się w województwie podkarpackim, gdzie wydajność krów tej rasy, objętych kontrolą użytkowości mlecznej, jest nieco niższa – w 2010 r. wynosiła 4756 kg mleka, 4,09% tłuszczu i 3,36% białka; jest to populacja bydła simentalskiego krajowa, bez importu.

Nasienie buhajów tej rasy jest bardzo chętnie używane do krzyżowania towarowego z krowami ras mlecznych, w wyniku czego otrzymujemy żywiec wołowy dobrej jakości, poszukiwany na rynku krajowym i sprzedawany na eksport.

Krowa rasy simentalskiej charakteryzuje się ładną sylwetką, ładnie umaszczoną białą głową, mocną ramą, barkiem i nogami; jest dobrze umięśniona, spokojna, obecnie już z dobrym wymieniem, w typie użytkowości mięsno-mlecznej z przewagą cech mlecznych lub mięsnych.

Siódma Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego odbywała się w dniach 26–28 sierpnia 2011 r. w ramach XI Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej. Tam również miały miejsce **XI Regionalny Championat Konia Huculskiego** oraz **III Regionalna Wystawa Ras Rodzimych**, na której prezentowano nasze stare rasy rodzime: konie, bydło, owce, świnie, kozy, króliki, kury i zwierzęta futerkowe. Nad całością imprezy objęli patronat: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marszałek Województwa Podkarpackiego oraz Wojewoda Podkarpacki. Organizatorami przedsięwzięcia byli: Zakład Doświadczalny IZ PIB Odrzechowa, Okręgowy Związek Hodowców Koni w Rzeszowie, Polski

Związek Hodowców Bydła Simentalskiego w Odrzechowej, Instytut Zootechniki PIB w Krakowie oraz jako współorganizatorzy: Urząd Miasta i Gminy Rymanów, Gmina Zarszyn, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Podkarpacka Izba Rolnicza i Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego oraz gospodarzem imprezy był dr inż. Władysław Brejta – Prezes Zarządu ZD IZ PIB Odrzechowa Sp. z o.o.; przedstawicielami organizatorów: Edgar Beneš i Marek Gibała; a komisarzem VII Krajowej Wystawy Bydła Simentalskiego i Ras Rodzimych – prof. Jan Trela z IZ PIB.

W corocznym święcie hodowców na kolejnych wystawach rolnicy-hodowcy mają możliwość prezentowania najlepszych zwierząt, promocji tej rasy oraz wymiany doświadczeń z zakresu chowu, hodowli, utrzymania i żywienia zwierząt. Mogą także zapoznać się z możliwością doskonalenia tej rasy przy użyciu buhajów krajowych i zagranicznych, prezentowanych przez Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem. Informacje na temat możliwości skorzystania z dotacji finansowych, które zapewniają różne programy rolno-środowiskowe, a szczególnie program ochrony ras rodzimych, można było uzyskać w namiocie Instytutu Zootechniki PIB.

Ocenę zwierząt na VII Wystawie przeprowadzili wysokiej klasy specjaliści z Austrii: Johan Tanzler i Richard Pichler – sędziowie Europejskiej Federacji Bydła Simentalskiego. Prezentowane zwierzęta oceniano przy pięknej słonecznej pogodzie, w urzekającej scenerii przełomu rzeki Wisłok, w otoczeniu wzgórz zalesionych lasami mieszanymi.

Na wystawie prezentowano 60 sztuk zwierząt rasy simentalskiej i 10 krów mamek z cielętami różnych ras mięsnych, pochodzących od 56 rolników. Teren wystawy gromadzi zwykle oprócz wystawców bydła wiele stoisk kół gospodyń wiejskich, prezentujących lokalne, regionalne wyroby kulinarne i rękodzieła arty-

stycznego, a także różnych organizacji rolniczych i hodowlanych, wychodzących naprzeciw potrzebom rolników. Prezentowany jest również bogaty park maszynowy. Wszystko to sprawia, że teren wystawy jest tłumnie odwiedzany przez okolicznych mieszkańców i to nie tylko bezpośrednio związanych z hodowlą bydła simentalskiego i koni huculskich.

Wyniki oceny poszczególnych kategorii zwierząt wykazały bardzo dobre przygotowanie do prezentacji – wszystkie zwierzęta uzyskały I nagrody, najładniejsze spośród nich – vice-championaty, a prawie doskonale – championaty.

W kategorii jałowice w wieku 12–18 mies. championem została jałówka Skiba z hodowli Agromarina Sp. z o.o. z Kulczyna, a vice-championami – jałówka Agnes z hodowli P. Niemca z Posady Jaćmierskiej i jałówka Belona z hodowli Krystyny Żarów z Bandrowa.

W grupie jałowic cielnych championem została jałówka Sława z hodowli A. Waisa z Klimkówki, a vice-championami jałówka Łania z hodowli W. Proroka z Trześniowa i jałówka Roleta 1 z hodowli S. Prugara z Trześniowa.

Wśród krów pierwiastek championem została krowa Bryza 1 z hodowli ZD IZ PIB Odrzechowa, a vice-championami krowa Saga z Agromarina Sp. z o.o. z Kulczyna oraz krowa Kalina z hodowli J. Stączka z Jaćmierza.

W kolejnej grupie krów, będących w II laktacji championem została krowa Perła z hodowli R. Markiewicza z Kosiny, a vice-championami krowa Kropka z hodowli J. Serwońskiego z Nagórzan oraz krowa Piwonia z hodowli K. Szafrana z Bzianki.

W grupie krów w III do V laktacji championem została krowa Zorro 8 z hodowli ZD IZ PIB Odrzechowa, a vice-championami krowa Sawa 2 z hodowli J. Stączka z Jaćmierza i krowa Ada z hodowli J. Międlarza z Hostynnego.

W rasie simentalskiej znaczna część krów użytkowana jest przez wiele laktacji. W grupie senierek, czyli krów w VI i dalszych laktacjach, za najładniejszą krowę – championa uznano krowę Kejt z hodowli J. Wrony z Brzegów Dolnych, która została także (mimo swego wieku – urodzona 30.11.2002 r.) super championem, czyli najładniejszym zwierzęciem na wystawie. Udekorowana została wspaniałym wieńcem z kwiatów. Vice-championami w kategorii senierek zostały krowa Lukrecja z hodowli

W. Marca z Pobiedna i krowa Jodła z hodowli J. Mrocza z Nowotańca.

Na szczególne uznanie zasługuje Konkurs Młodego Hodowcy, zorganizowany – podobnie jak w ubiegłych latach – przez Małopolskie Centrum Biotechniki w Krasnem, w którym mali hodowcy w pięknych strojach prezentowali na ringu dobrze przygotowane cieliczki. Wszystkie te małe zwierzęta uzyskały I nagrody, a mali hodowcy bardzo dużo różnych nagród rzeczowych, ufundowanych przez sponsorów.

W dniu oceny bydła (sobota) w godzinach popołudniowych odbyły się dwa seminaria: jedno pt. „Rodzinne rasy zwierząt dziedzictwem narodowym”, zorganizowane przez Instytut Zootechniki PIB w Krakowie oraz drugie, zatytułowane „Przydatność rasy simentalskiej do produkcji wołowiny wysokiej jakości”, zorganizowane przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Seminarium zakończono degustacją steków i zupy gulaszowej z wołowiny pochodzącej od bydła simentalskiego; seminarium zostało powtórzone również w niedzielę.

W następnym dniu VII Wystawy, tj. w niedzielę, po wysłuchaniu tradycyjnie już odprawionej polowej Mszy Świętej rozpoczęto prezentację nagrodzonych najładniejszych zwierząt. W tym dniu nagrodzono również hodowców, którym wręczono puchary, nagrody, a także dyplomy i wyróżnienia.

Po raz pierwszy w Rudawce Rymanowskiej, oprócz odbywających się corocznie konkursów konnych, rozegrano konkurs konnych zabytkowych wozów strażackich, w którym startowało 6 Zastępów OSP. Prowadził go kapitan Grzegorz Oleniacz z PSP w Sanoku – widowisko było dobrze zorganizowane i było czym oko nacieszyć. Przez cały czas trwania XI Pożegnania Wakacji można było oglądać wspaniałe zwierzęta, obserwować różne konkursy, ale także od piątku wieczorem – słuchać wspaniałego koncertu ze śpiewem i muzyką huculską w wykonaniu Justyny i Piotra Kłapytów, przy udziale Witolda Grodzkiego i Władysława Mroza. W sobotę wieczorem zaproszeni goście i hodowcy uczestniczyli we wspólnym spotkaniu – uroczystej kolacji, w czasie której odbył się pokaz ogni sztucznych. W niedzielę wieczorem królowała natomiast operetka – arie w wykonaniu wspaniałych artystów: Ewy Warty-Śmietany i Witolda Wrony, przy akompaniamencie Małgorzaty Westrych.

Podczas trwania Pożegnania Wakacji wystąpiło wiele zespołów ludowych i regionalnych, które w miły sposób tańcem i śpiewem uprzyjemniały pobyt kilku tysiącom uczestników i gości, którzy przewinęli się przez Rudawkę Rymanowską. Wśród nich byli m.in. goście ze Słowacji, Czech, Austrii i Niemiec.

Hodowcy z terenu podkarpackiego uczestniczą w wielu wystawach zwierząt hodowlanych i ras rodzimych na terenie kraju, ale wystawa w Rudawce Rymanowskiej to autentyczne święto hodowców koni huculskich, bydła simentalskiego i polskich ras rodzimych. Dzięki takim imprezom o tych zwierzętach i ich hodowcach mówi się coraz więcej, co stwarza możliwość doskonalenia jednych zwierząt oraz przetrwania tych, które nie powinny zniknąć z krajobrazu naszego kraju.

Serdecznie dziękujemy wszystkim organizatorom i współorganizatorom, sponsorom małym i dużym, władzom marszałkowskim i wojewódzkim oraz gminnym, a także wszystkim uczestniczącym w imprezie organizacjom. Szczególne podziękowanie kierujemy do Fundacji Promocji Mleczarstwa, która w znaczący sposób wspomaga finansowo wystawę bydła simentalskiego.

Nie byłoby tak wspaniałego Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej, gdyby nie praca dużego zespołu pracowników ZD IZ PIB w Odrzechowej, którzy przygotowali tereny wystawowe i miejsca dla zwierząt – za co serdecznie im dziękujemy. Wielu osobom z PFHBiPM za wybór, organizację i prowadzenie Wystawy Zwierząt Hodowlanych i Ras Rodzimych również składamy serdeczne podziękowanie. Przedstawicielom MRiRW oraz innym organizacjom centralnym, a także członkom Zarządu Federacji dziękujemy za udział w Pożegnaniu Wakacji i wręczanie dyplomów, pucharów i wyróżnień hodowcom.

Szczególne podziękowanie należy się dla służb OSP i Policji za zapewnienie sprawnej organizacji i bezpieczeństwa imprezy.

Wszystkim Uczestnikom XI Pożegnania Wakacji w Rudawce Rymanowskiej życzymy wszelkiej pomyślności w pracy zawodowej i w życiu osobistym, a hodowcom dużych sukcesów na następnych wystawach.

Do miłego zobaczenia w następnym roku.

**Jan Trela, Teresa Tromska,
Aleksander Miejski**

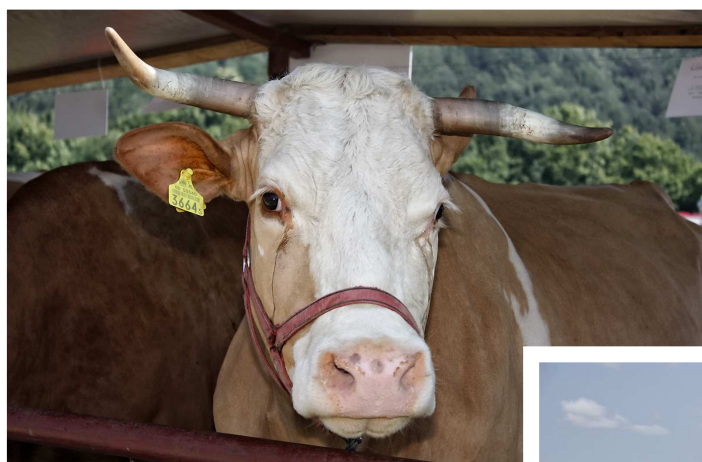
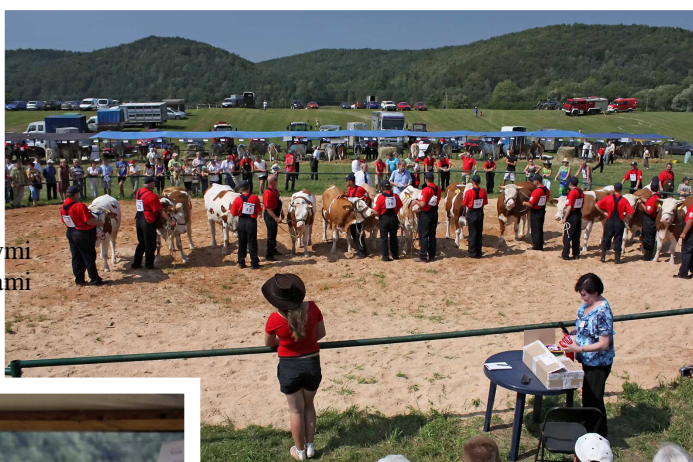
Super-champion – krowa Kejt z hodowli J. Wrony z Brzegów Dolnych z grupą hodowców i organizatorów (fot. Z. Choroszy)

VII Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego

Dyrektor IZ PIB, prof. dr hab. J. Krupiński
na wystawie w Rudawce Rymanowskiej
(z lewej – Prezes ZD IZ PIB, dr inż. W. Brejta)

Ci wspaniali hodowcy ze swymi
rewelacyjnymi krowami

Krowa-seniorka Jodła – vice-champion
z hodowli J. Mrocza

Nagrody młodym hodowcom wręczał
Zastępca Dyrektora IZ PIB,
prof. dr hab. E. Herbut

fot. K. Paleczny

VII Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego

Vice-champion – jałówka Łania z hodowli
W. Proroka z Trześniowa

Champion – krowa pierwiastka Bryza 1
z hodowli ZD IZ PIB Odrzechowa

Champion – jałówka cielna Sława
z hodowli A. Waisa z Klimkówki

Prezentacja krowy pierwiastki Kalina,
Vice-championa z hodowli
J. Stączka z Jaćmierza

fot. K. Paleczny

Konkurs Młodego Hodowcy

Nagrodzeni młodzi hodowcy ze swoimi cieliczkami

Będą z nas przyszłe championy

Bydło rasy simentalskiej

fot. K. Paleczny

XI Regionalny Championat Konia Huculskiego

Prezentacja koni z rezerwy genetycznej

fot. K. Paleczny

III Regionalna Wystawa Ras Rodzimych

Krowa rasy polskiej czerwonej z rezerwy genetycznej

Prezentacja krowy rasy polskiej czarno-białej z rezerwy genetycznej

Krowa rasy polskiej czerwono-białej z rezerwy genetycznej, prezentowana przez głównego hodowcę z ZD IZ PIB Odrzechowa – inż. A. Miejskiego

Wystawa zwierząt ras rodzimych

fol. K. Paleczny

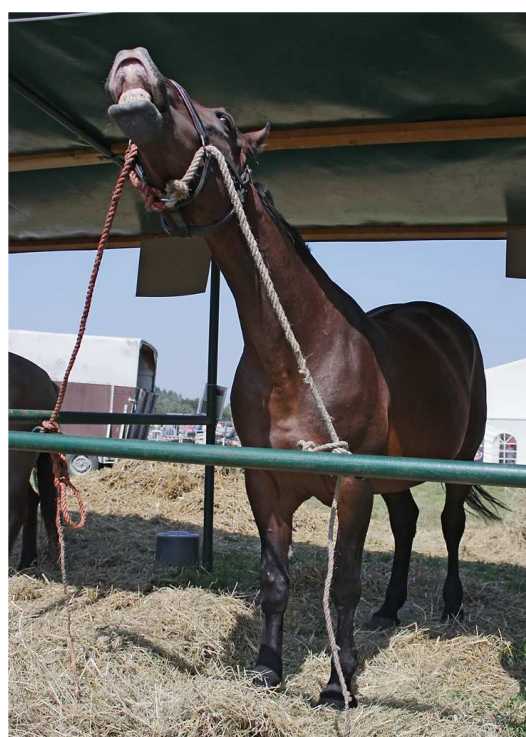
Wśród zwierząt prezentowanych na Wystawie Ras Rodzimych były też owce i kozy (fot. K. Paleczny)

Ja chodzę na swój sposób!

Może trzeba iść do fryzjera?

Koń by się uśmieł!

fot. K. Paleczny